

Denk liever in ketens bij warmte-koude-opslag

Het artikel 'Warmte en kou opslaan in de grond lukt nog niet goed' (NRC Handelsblad, 2 augustus) geeft de problematiek van energiebesparing in de gebouwde omgeving goed weer. De mogelijke besparing bij het opslaan van warmte en koude in de bodem is zeer groot, maar de beloofde besparingen met systemen voor warmte-koude-opslag (WKO) zouden in veel gevallen tegenvallen. Dit is niet alleen vervelend voor eigenaren van deze systemen, maar ook voor nationale CO₂-besparingsdoelstellingen, en vooral voor de energie-rekening van de gebruikers (huurders) van de gebouwen.

De grondslag van de problematiek ligt in een gebrek aan ketendenken: de ontwerper ontwerpt, de aannemer bouwt en de installateur onderhoudt. Complexe en innovatieve systemen als deze vragen om een integrale aanpak met ingebouwde langetermijnverantwoordelijkheden.

Vreemd genoeg bestaat er in het buitenland al jaren ervaring met een succesvolle aanpak om dit soort problemen te voorkomen: de Energy Service Company (ESCO). De ESCO bestaat in twee vormen: volledig uitbesteden van het WKO-eigendom en de variant waarbij het WKO-eigendom bij de (vastgoed) eigenaar blijft en het proces van ontwerp, realisatie en exploitatie wordt gegarandeerd door een gespecialiseerde partij.

Op het moment dat het proces zo wordt ingericht dat betrokken partijen in de keten (financieel) geconfronteerd worden met de kwaliteit

van hun werk, is er een prikkel om zaken in één keer goed te doen en systemen werkend te maken en werkend te houden. De voorbeelden van ESCO in het buitenland zijn legio, in Nederland zijn de eerste succesvolle voorbeelden ook reeds te vinden.

PAUL KENGEN

Adviseur aanbesteden energievoorzieningen, Amsterdam

Warmte-koude-opslag kent alleen wat kinderziekten

Met de techniek voor warmte-koude-opslag (WKO) gaat inderdaad nog wel eens iets mis. Oorzaken zijn veelal een ondoordacht ontwerp en gebrekkige integratie van WKO met andere klimaatssystemen, en onprofessioneel beheer door bijvoorbeeld gemeenten. Het eerste kan de sector zich aanrekenen. Hij neemt samen met de overheid stappen om dit op te lossen. En tegen onprofessioneel beheer is eigenlijk geen enkel systeem bestand. We moeten dit zien als kinderziekten die de verspreiding van deze veelbelovende duurzame technologie niet mogen afremmen. Want veelbelovend is de technologie zeker. Uit nog te publiceren onderzoek van ING Economisch Bureau blijkt dat WKO belangrijke voordelen heeft ten opzichte van andere activa die hernieuwbare energie opwekken. Investerings in windmolens en zonnepanelen kampen met moeilijk af te dekken risico's omtrent het aantal effectieve wind- en zonne-uren. Het energiepotentieel is betrouwbaarder in te schatten waardoor het WKO-systeem makkelijker te financieren is. De maat-

schappelijke weerstand is minder groot dan bij windenergie waar discussies over geluidsoverlast en horizonvervuiling het investeringstempo vertragen. En niet-duurzaam geproduceerde biomassa kan leiden tot ontbossing, bodemerrosie en stijgen de voedselprijzen als het de voedselproductie verdringt. Tot slot is de financiële business case van WKO-systemen in de meeste gevallen positief in tegenstelling tot investeringen in windmolens en zonnepanelen die vaak alleen met subsidies rendabel zijn. En private investeringen zijn een voorwaarde voor een schoner Nederland nu de inspanningen van de overheid om duurzame energie van de grond te krijgen worden verminderd. Onderzoek toont aan dat energiebesparing per geïnvesteerde euro het goedkoopst gerealiseerd kan worden in de bebouwde omgeving. Tot 2020 moet er ruim 40 miljard euro in woningen, kantoren en winkelcentra geïnvesteerd worden, wil Nederland zijn Europese energie-doelstellingen halen. Warmte-koude-opslag is, ondanks kinderziekten, een veelbelovende en economisch verstandige pijler.

GERBEN HIEMINGA

Senior Econoom, ING Economisch Bureau

Wie veroorzaakt de rellen?

Tot nu toe kan men slechts gissen naar de oorzaken van de rellen in Engeland. Dat is onbegrijpelijk. Het is toch overduidelijk waar de schuld ligt? Inderdaad – bij Geert Wilders. Waar anders?

FRANK ORLEMANS
Tiel